

Szemponatok a szakmai program összeállításához

A szakmai program tartalmának kialakítását az alábbi jogszabályok, dokumentumok alapozzák meg:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyvt.)
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (továbbiakban: R.)
- és a családi napközi módszertani útmutató (-ben hivatkozott módszertani levél) <http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/Csaladi-napkozi-modszertani-utmutat2013.pdf>

I. A szakmai program tartalmára vonatkozó részletes megállapítások:

1. Az R. 4/A. § (1) bekezdése a) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell: a szolgáltató, intézmény nevét, székhelyét, telephelyét

Javasolt még megjeleníteni a:

- nyitvatartási időt
- férőhelyek számát
- családi napközi címét, telefonszámát, a szakmai program készítőjének nevét, elérhetőségét
- szakmai program elfogadásának adatai (fenntartó elfogadta, hatályos)

2. Az R. 4/A. § (1) bekezdése b) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell : az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzőit;

Javasolt még:

- Összefoglalni, hogy milyen okok indokolják a családi napközi létrejöttét, működését.
- Bemutatni az ellátási területet: Földrajzi elhelyezkedés, a település szociális térképe, demográfiai adatai, lakossági igények, és az intézmény elhelyezkedése, szerepe ebben a környezetben.

3. Az R. 4/A. § (1) bekezdése c) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a szolgáltatás célját, feladatát, alapelveit, így különösen

- a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását, (ca alpont)
- az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módját, (cb alpont)

A szolgáltatás célja (ha van frappáns tömören megfogalmazott misszió, lehet azzal kezdeni, de az egész globális és tömör, a tevékenységet átfogó célkitűzés, nem kell hosszan itt kifejteni)

.... a személyes gondoskodás fő célja

-

Feladataink... (Itt is még csak fő feladatokra bontani,). Ha célunk a gyermek szükségleteinek kielégítése, személyisége harmonikus fejlődésének biztosítása, akkor az ebből következő fő feladatok, pl. az egészséges életmód, érzelmi nevelés-szocializáció, megismerési folyamatok segítése, a feladatok lehetséges csoportosítása. Ezeket majd a részletes program bemutatásánál a tartalmi résznél lehet tovább bontani pl.)

Céljainkat és abból következő feladatokat az alábbi alapelveink betartásával valósítjuk meg

(családi napközi működésének módszertani útmutatója alapján – saját szavakkal röviden kibontani, hogy ezek a családi napköziben hogyan hatják át a tevékenységet)

- A szülőkkel való szoros jó kapcsolat
- A gondozás és nevelés egysége
- Az egyéni bánásmód
- Állandóság és rendszeresség
- A más nemzethez/etnikumhoz tartozás tiszteletben tartása
- Az aktivitás és önállóság támogatása
- A gyermek elfogadása és személyiségének megbecsülése
- A pozitívumokra támaszkodás
- Az egységes nevelő hatások elve
- A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása

Együtműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

- a családi napközi munkatársai
- a fenntartó szolgáltatásai közötti együtműködés
- helyi hasonló gyermekeket ellátó szolgáltatók
- gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszer
- önkormányzat, engedélyező szerv, szakhatóságok
- tágabb szakma
- egyéb – munkáltatók, civil társadalom, stb...

4. Az R. 4/A. § (1) bekezdése d) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, módját;

Javasolt:

A családi napközi bemutatása, tárgyi és személyi feltételei

A tárgyi környezetnél a funkcionalitás, a tárgyak rendje, állandósága ...

személyi feltételeknél a gondozók bemutatása, nevelési módszereik rövid ismertetése,

.....

Feladatellátás a családi napköziben (Hogyan, mit, milyen eszközökkel?)

korosztályonkénti különbségek bemutatásával, az alapelvekből kiindulva az arra épülő tevékenység leírása

I-es változat

A gyermek szükségleteiből kiindulva.

Egyéni bánásmód, társas kapcsolatok – szocializáció

ide tartozó témák:

-meleg, elfogadó légkör, a gyermek személyiségének megbecsülése, énképének erősítése a gondozó modellnyújtó szerepe
közösségi érzések kialakulásának segítése, együttérzés, segítőkészség, a különbözőségek elfogadása
együttélés szabályainak átadása, az értékek közvetítése (modell, mese, a történetekről való beszélgetés, stb.)
konfliktusok kezelésének segítése, mikor avatkozunk be és hogyan...
mivel ösztönzi a helyes viselkedést és milyen nevelési eszközöket alkalmaz helytelen viselkedés esetén.

Gondozás – ami közben is nevelés folyik – hogyan, mit segítve

Gyermekek gondozása, szükségleteinek kielégítése

Gondozási feladatok, a jó gondozás jellemzői (a korosztályok szükségletei alapján):.....

Étkezés

....

Szobatisztaság, higiéné

Alvás, pihenés

...

Mozgás, levegőzés

....

A tevékenység tervezése

Mit tervez a családi napközi szolgáltató ?

Hogyan valósulnak meg a kötött tevékenységek – étkezés, levegőzés, pihenés - állandó feladatai

A „kötelező”-n kívüli tevékenységek feltételeinek megszervezése, elsősorban a szabad játék, a gyermekek mozgásigényének, tudásvágyának, önállóságra való törekvésüknek és alkotó tevékenységük kielésére megfelelő időt, feltételeket.

Mi a tervezés szerepe, jelentősége. ...

A legfontosabb tevékenysége a gyermeknek a játék

A szabad játék feltételeinek megteremtése, a gondozó szerepe, feladatai..

Zene, mese, mondóka, alkotó tevékenység a családi napköziben – a gondozó feladatai. Mit nem szabad csinálni !

Az éves keretben évszakok szerinti tervezés. A kialakított heti- napirendek összeállításánál figyelembe veszi az éves ritmust.

NAPIREND részletesen (lehet egy napirendben utalni a különböző évszakok miatti eltérésre nem szükséges mind a 4 évszakra külön napirendfaját írni)

Az egyes részek magyarázattal is elláthatók. Mintaszerű az alábbi megközelítés, persze nem a bölcsődére kidolgozva ☺:

<http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/Altalanos%20napirend.pdf>

II-es változat:

mindennapjaink a családi napköziben a napirend tervezése, megvalósulásának leírása egy nap bemutatásával, mikor ki mit készít elő, miért, mit csinál a gondozó, a gondozó és a gyermekek közötti kapcsolat, a gondozás feladatai és a gyermeki tevékenységek bemutatása a különböző életkorban és azok segítése a nap folyamán, az alapelvek mindegyikére kitérve. Keretként szolgálhat az az időszak mely a gyermek érkezése és távozása között eltelik, ennek a folyamatnak ábrázolása során lehet írni: a beszoktatás, az évszakok, az ünnepek, az ellátás lezárása, a

**tevékenység ellenőrzése, minőségbiztosítási elemek (elégedettség mérése, ellenőrzés, önellenőrzés, dokumentáció) témákról.
Ebben a megközelítésben is helye van a napirend vázlatának....**

Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás (ez zárja a tevékenység tartalmi kibontása fő részt)

A családi napközibe felvett gyermeklétszámtól függően napközbeni időszakos felügyelet a szabad férőhelyeken.

Nyitvatartási időn kívül igény szerint időszakos gyermekfelügyelet a családi napközibe járó gyermekek részére a családi napköziben a nyitvatartási idő szerinti személyi és tárgyi feltételek mellett (ügyelet).

Ide jöhet a szakemberekkel való együttműködés, pl. logopédus, úszóedző, lovastaréner, stb. ha a nyitvatartási időben történik a plusz szolgáltatás, vagy ha a csanásnak van végzettsége. Ha külsős jön, akkor legyen dekrálálva, csak olyan embert hívunk, akinek az adott tevékenységre van szakértelme, jogosultsága. Szerződést is kötünk vele az együttműködésről. Ha fogadunk sni-s gyermekeket, együttműködünk a gyógypedagógussal a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésében. Mintha a szülők lennénk, aki két terápiás időszak között pl. végzi az előírt gyakorlatokat.

Iskolásoknál is lehet ilyen a fejlesztő pedagógus, nyelvtanár, úszás-oktatás, stb.. Ha vannak ilyen külön szolgáltatások a szakmai programban, akkor azokat nem felsorolásszerűen jelenítse meg a program írója, hanem a személyi és tárgyi feltételeket legalább vázlatosan kibontva.

Amennyiben a plusz szolgáltatás a családi napközitől elkülönítetten, szervezetileg attól függetlenül működik (pl. a házban gyermek ritmikus tornaterem), s azt más hatóság engedélyezi, akkor nem a 15/1998. NM rendelet 44.§ szerinti plusz személyes gondoskodáshoz tartozó szolgáltatásokról van szó, nem muszáj a szakmai programba beleírni csak azért, mert ugyanaz a cég működteti ezt is és azt is. Akkor elég annyi, hogy a szülők igényei szerint plusz szolgáltatások igénybevételét is szervezik, gondosan ügyelve arra, hogy a szolgáltatások, melyeket ajánlanak megfelelő engedélyekkel, személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezzenek.

5.

Az R. 4/A. § (1) bekezdése e) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell az ellátás igénybevételének módját

A szolgáltatás igénybe vétele (önkéntes, folyamatos).

Az érdeklődőkkel a kapcsolatfelvétel módja, jelentkezési lehetőségek

Jelentkezéskor – felvételi kérelem/adatlap

A gyermekek felvétele a szülővel, törvényes képviselővel kötött megállapodás alapján

Az ellátással kapcsolatos megállapodás tartalmazza a gyermekvédelmi törvény szerint kötelező elemeket és a szolgáltatással kapcsolatos egyéb jogokat és kötelezettségeket.

6.

Az R. 4/A. § (1) bekezdése f) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módját

A szolgáltatási alapelvekben rögzített és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tájékoztatást kapják-e a szülők a szolgáltatás minden területéről (nyilvántartás, adatvédelem, térítési díj mértéke, számítása, stb.).

A megállapodás megkötése előtti tájékoztatás a házirendről, az igénybe vehető szolgáltatásokról, a fizetendő térítési díj összegéről és megállapításának módjáról, szabályairól, jogaikról.

Házirend, tartalma és szerepe. ...

A családi napközi honlappal/tájékoztatóval/..... mutatja be az ellátást

Az ellátás alatti tájékoztatás (programról, étrendről, a gyermek fejlődéséről, stb.)

7. Az R. 4/A. § (1) bekezdése g) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat

Az ellátást igénybe vevőknek joga van:

- *A szolgáltatásokat teljes körűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.*
- *Joga van minden fontos kérdésekben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, dokumentumokba való betekintéshez.*
- *Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.*
- *A szolgáltatás vezetője köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz, a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.*
- *Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségzegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a szolgáltatás vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani. Az írásban beadott panasz kezelése... egyéni, vagy ha egy javaslat, észrevétel több szülőt érint,*
- *Gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége közzététele, tájékoztatás a vele kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről*

A családi napköziben dolgozók számára biztosítandó:

- *Az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges törvényi előírásoknak megfelelő munkafeltételeket.*
- *A munkatártnak joga van véleménye kinyilvánítására, munkája elismerésére.*
- *Megkapni a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést.*
- *Emberi méltóságukat és személyiségi jogaik tiszteletben tartását.*
- *Segítséget szakmai tudásuk gyarapításához.*

8. Az R. 4/A. § (1) bekezdése h) pont szerint „A gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit.”

A belső és külső továbbképzések, , tapasztalatcserék, az ágazati szakmai szervezetek, képzők kínálta lehetőség kihasználása, hogy a szolgáltatás minősége egyre magasabb színvonalú legyen....

Tevékenység értékelése (fenntartói, külső), tevékenység elemzése, esetmegbeszélések, Ellátotti elégedettség mérése. Szakmai tevékenység szükség esetén módosításra kerül a jó színvonalú ellátás megőrzése érdekében.

Készítette:

Elfogadta: (a fenntartó)

Érvényes: (pl., az elfogadó határozat keltétől, vagy a családi napközi napközi működési engedélyének napjától) .